

PAŘÍŽSKÁ DEKLARACE

Evropské odborové konfederace

28. května 2009

Evropa se nachází na křižovatce. Čelí návratu masové nezaměstnanosti. V nadcházejícím roce budeme svědky likvidace pracovních míst v rozsahu nezaznamenaném od třicátých let dvacátého století. A přece není dosavadní reakce odpovědných míst (evropských i národních) pro řešení problému takového rozsahu dostatečná.

Důvod prudkého nárůstu nezaměstnanosti spočívá v tom, že v posledních třiceti letech měl rozhodující vliv neoliberalní ekonomický model, jehož zhroucení zapříčinilo ekonomickou katastrofu, kterou nyní Evropa a zbytek světa zažívá. Příliš mnozí v nafouknutém, široce expandujícím sektoru finančních služeb holdovali alchymii moderní doby. Když se chamtivost a spekulace na Wall Street, v Londýně a dalších hlavních finančních centrech staly příkazem dne, dlouhodobá obezřetnost se ignorovala. Ještě před krachem byla výsledkem rychle rostoucí nerovnost, stále více nejistých pracovních míst a tlak na snížení vlivu sociálních států, práv zaměstnanců a kolektivního vyjednávání. K tomu je nyní ještě třeba přidat stoupající nezaměstnanost, škrty ve veřejných výdajích a kolaps poptávky v mnoha zemích.

Občané se obracejí na vlády a odbory, aby obnovily demokratickou rovnováhu, z níž se ustoupilo trhům. Vlády by tak měly činit prostřednictvím akcí ve veřejném sektoru. EOK požaduje, aby finanční kapitalismus již nikdy nesměl způsobit světu, Evropě a pracujícím podobnou krizi; aby již nikdy nebyla demokratickými vládami povzbuzována, lhostejně přijímána či zanedbávána nerovnost.

EOK plně podporuje mezinárodní odbory v boji proti krizi. V tomto zápase má Evropa významnou a konkrétní úlohu. EU je jedinečná ve světě tím, že má možnost konat přímé i koordinované kroky v největším světovém jednotném hospodářském společenství. Proto musí být lídrem, nikoli následovníkem. Zdá se, že příliš často je role EU odsouvána až za roli největších států. Nebude-li však EU schopna sladění akce směřující k ekonomickému a sociálnímu pokroku, pak se její největší výsledky, jako jednotný trh, jednotná měna a další rozšiřování dostanou pod větší tlak, s tím, jak budou členské státy usilovat o vlastní přístupy k obchodu, měnové politice a mezinárodním vztahům. EU by se měla ujmout odpovědnosti vůči členským státům, které jsou pod největším tlakem, a umožnit jim, aby se nemusely spoléhat na Mezinárodní měnový fond. Zásahy MMF by měly v každém případě směřovat k zachování sociální soudržnosti a ne snižovat veřejné výdaje a oklešťovat veřejné služby.

EU musí mít přesvědčivý přístup k nezaměstnanosti. EOK požaduje nový sociální pakt v EU s následujícími hlavními body jako motor pro sociální spravedlnost a více a lepších pracovních míst:

Více a lepších pracovních míst: Investice do rozšířeného evropského plánu obnovy pro mobilizaci nového pohonu pro růst a pracovní místa. EOK požaduje, aby Evropská rada a Evropská komise vypracovaly pro příští tři roky evropský investiční plán ve výši 1% HDP ročně, který by poskytoval více a lepších pracovních míst, podporoval inovace, výzkum a rozvoj, pomohl zaměstnanosti v klíčových odvětvích, investoval do nových, zelených a udržitelných technologií a udržel vysokou kvalitu veřejných služeb. Celoživotní učení a vzdělávání jsou klíčové prvky pro vytváření více a lepších pracovních míst. Teď je doba na to, aby EU vybavila pracovníky kvalifikacemi potřebnými pro nízkouhlikovou ekonomiku zítřka, v rámci zelených technologií a pracovních míst vyžadujících lepší kvalifikaci.

Silnější sociální systémy pro poskytnutí větších jistot a rovnosti a vyhnutí se sociálnímu vyloučení. EOK požaduje smysluplnou a silnou Evropskou sociální agendu: udržet lidi v práci s vysokými příjmy a zajistit ochranu všech zaměstnanců i příslušné školení. Přitom je třeba brát v úvahu různorodost, zejména pokud jde o rovnost žen a mužů, a potřebu zachovat sociální soudržnost, s dobrými příjmy a dostupností veřejných služeb pro všechny. Sociální politika a veřejné služby po celé Evropě musí být zachovány, posíleny a nikoli podkopávány rigidní realizací Paktu stability vynucujícího předčasné a významné škrty v rozpočtových deficitech v okamžiku, až se hospodářská činnost začne obnovovat. Takovéto škrty by členským státům vzaly možnost mít užitek z ekonomického oživení a poškodily by veřejné služby.

Silnější práva zaměstnanců a skoncování s převahou principů trhu založených na úsilí o dosažení zisku v krátké době. Silnější práva, zejména na nadnárodní úrovni, jsou nezbytná pro zastavení trendu zvětšující se nerovnosti. EOK požaduje Protokol o sociálním pokroku upřednostňující sociální práva a kolektivní akce a silnější směrnici o vysílání pracovníků založenou na rovném zacházení a respektování práv platných v místě zaměstnání. EOK také volá po účinné účasti zaměstnanců a demokracii na pracovišti a ekonomické a sociální demokracii. Silnějších práv zaměstnanců je zvláště naléhavě třeba pro zastavení narůstajícího využívání různých forem nejisté, nestandardní práce. Je také naléhavě třeba účinné směrnice o pracovní době, bez jakýchkoli opt-outů.

Lepší odměňování: silnější kolektivní vyjednávání. Zmrazování mezd a snižování nominálních mezd a důchodů je třeba odmítnout. Když kolabuje poptávka, je nezbytné chránit kupní sílu. EOK proto usiluje o posílení kolektivního vyjednávání a souvisejících nástrojů tvorby mezd s cílem zajistit důstojnou úroveň minimální mzdy ve všech zemích Evropského hospodářského prostoru a zvýšení reálných mezd a důchodů pro podporu hospodářského oživení. Evropská centrální banka (ECB) musí být rovněž zapojena do růstu a usilovat o více a lepších pracovních míst a nejen o cenovou stabilitu. ECB se nesmí snažit ovlivňovat a oslabovat mzdová vyjednávání předčasným zvýšením úrokových měr v okamžiku, kdy se bude zdát, že bezprostřední krize pominula. EOK požaduje, aby byla při ECB vytvořena poradní rada evropských sociálních partnerů.

Evropská solidarita jako ochrana před výstřelky finančního kapitalismu: Klíčové je efektivně regulovat finanční trhy, spravedlivě rozdělovat bohatství a nevracet se ke kasinovému kapitalismu a k tomu, jak posledních dvacet let fungovaly finanční trhy. EOK požaduje navýšení výdajů EU na sociální věci rozšířením aktivit evropských strukturálních fondů, zejména Evropského sociálního fondu a Evropského fondu pro přizpůsobení se globalizaci. Rovněž je třeba vypořádat se se soutěží o nejnižší daně a s daňovými ráji, protože ohrožují daňovou základnu zemí a sociální Evropu. Zejména je třeba pracovat pro harmonizaci podnikových a dalších podnikatelských daní. Je třeba, aby byla vypracována evropská iniciativa ve věci daní z finančních transakcí.

Klíčový význam má posílit integraci sociálních záležitostí do veškerých evropských politik a zavést do veřejných smluv sociální ustanovení ohledně uznávání příslušných kolektivních smluv, zajištění toho, aby konkurence nebyla narušována sociálním dumpingem nebo deflačními politikami, ohledně ochrany důchodů a dávek, posílení minimálních mezd a pokrytí kolektivním vyjednáváním. Sociální dimenze Evropy byla příliš dlouho příliš skromná. Teď je čas posílit Evropu a obnovit její sociální ambice.

V nadcházejícím období EOK dále rozpracuje svou strategii a bude mobilizovat pro řešení mimořádně důležitých výzev, které před námi stojí, zejména pro průmyslovou politiku založenou na inovacích, výzkumu a udržitelném rozvoji. EOK a její členské organizace zejména podpoří Den akcí za důstojnou práci Mezinárodní odborové konfederace (7. října). EOK vyzývá Evropskou radu, nový Evropský parlament a novou Komisi, aby jednaly rychle. EOK vyzývá podnikatelské kruhy, aby se zapojily do sociálního dialogu o těchto otázkách a pomohly řešit krizi.

Tato deklarace má dvojí cíl: **bojovat proti krizi - a pozitivně ovlivnit období po ní.** Myšlenky této deklarace je třeba aktivně šířit a diskutovat o nich, protože katastrofa vyprodukovaná ve finančním světě zasahuje Evropu tvrdě. Ale evropské odborové hnutí musí využít příležitosti a dosáhnout lepší, spravedlivější společnosti a silnější a integrovanější sociální Evropy. Veliká účast lidí na eurodemonstracích v polovině května ukázala rostoucí podporu pro naši agendu. **Členské organizace budou ve své činnosti sledovat cíle Pařížské deklarace EOK.**